

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI
UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS”, GALAȚI
FACULTATEA DE LITERE**

TEZĂ DE DOCTORAT

IMAGINEA ȚĂRANULUI ROMÂN ÎN ROMANUL POSTBELIC PÂNĂ LA OPTZECIȘTI

- Rezumat -

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC,
PROF. UNIV. DR. DOINIȚA MILEA**

**DOCTORAND,
RAMONA BURUIANĂ**

Octombrie 2012

CUPRINS

Argument	4
I.Tradiția prozei de inspirație rurală în literatura română	8
I.1. Aspecte ale vieții țaranului în proza secolului al XIX-lea. Elemente rurale în formula „romanului popular”. Rafinament stilistic în textul clasicii. Despărțirea de „clasicii”: Duiliu Zamfirescu.....	8
I.2. Proza cu tematică rurală în sămănătorism și poporanism. Formule epice și tipologii românești (Gala Galaction; Emil Gârleanu ș.a.). Continuitate și ruptură (Începuturile lui Mihail Sadoveanu).....	51
I.3. Romanul de inspirație rurală între cele două războaie mondiale.....	83
I.4.Marile modele: Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu.....	84
I.5. Alți prozatori. Reverberații sămănătoriste și poporaniste: Cezar Petrescu, Ionel Teodoreanu, Felix Aderca, Constantin Stere, B. Jordan, Damian Stănoiu. Romanul feminin și formulele epice.....	109
II.Tema rurală și impactul politicului asupra creației românești de după cel de-al Doilea Război Mondial	134
II.1. Context socio-politic. Proletcultism și realism socialist.....	134
II.2. Reflectarea problematicei rurale în modelele românești ale epocii. Literatura „angajată”.....	146
III. Generații de creatori și formule narative în romanul de inspirație rurală postbelic	215
III.1. Conceptul de generație. Definiție și importanță.....	215
III.2. Conceptul de generație ca mod de structurare a inventarului românesc. Criterii de clasificare a autorilor postbelici.....	222
III.3. Romanul țăranesc postbelic. Angajarea măștrilor. Noile generații de creatori. Neomodernism și reveniri compoziționale.....	230
III.3.1. Premisele anilor '50. <i>Parti-pris-ul ideologic</i>	230
III.3.2. Romanul revanșard șazecist. <i>Dreptul la timp</i>	260
III.3.3. Deceniul al VII-lea – un aer proaspăt de <i>narațiune fictivă, dar nu inventată</i>	284
IV. Concluzii	301
V. Corpus	306
VI. Autori de romane cu tematică rurală	308
VII. Bibliografie	311
Index titluri opere	33
	3
Index autori	33
	6

REZUMAT

Alegerea temei a avut ca punct de plecare faptul că romanele cu tematică țărănească nu mai ocupă prima pagină din revistele literare, nici ca text extras, nici ca subiect al criticii de întâmpinare. Multă vreme ideea reînvierii prozei cu țărani era legată de ideea spiritualității satului românesc, care trebuia conservată din perspectivă literară, romanul oferind, prin amploarea compoziției, un spațiu generos, evocării lumii rurale.

Pornind din epoca medievală (sec. al XVI-lea –sec. al XVIII-lea) și până în perioada postbelică, universul rural și-a găsit complinirea într-un lung periplu literar prin epoci istorice, ideologii culturale, fenomene sociale, toate aceste aspecte influențând viziunea prozatorilor asupra lumii de la sat. De aceea, analiza operei a subsumat criteriului cronologic dimensiunea contextuală, iar, în privița demersului estetic, istoricul temei a fost urmărit în toate vârstele romanului și în toate formulele narrative ale genului.

Imaginea țăranului, ca proiecție a viziunii scriitorului, sub incidența împrejurărilor istorice, sociale și culturale, comportă o anumită transfigurare, la nivel estetic, obținută printr-o serie de mijloace, procedee sau strategii artistice și narrative, pentru a crea impresia de viață, de autenticitate. În funcție de perioada literară (și de contextul istoric), abordarea temei a presupus o cunoaștere a climatului de epocă, a coordonatelor socio-politice, dar și a circulației marilor modele literare, față de care o generație devine sincronică. Dacă latura estetică presupune o analiză a poeziei romanului, a discursului narativ, a formelor și procedeelelor ce țin de originalitatea perspectivei, factorul ideologic supune opera literară unui fenomen de clișeizare – impunerea unei grile, a unui șablon care condiționează/restricționează viziunea.

Cuvintele-cheie care organizează tema și în jurul cărora gravitează conținutul lucrării sunt: *formula hibridă a romanului începuturilor, imaginea lumii rurale/roman țăărănesc, generație biologică/ generație de creație, tradiționalism/ modernism, roman cu teză, clișeizare, literatură „angajată”, realism socialist, neomodernism, metamorfoza formulelor narrative.*

În primul capitol, **TRADIȚIA PROZEI DE INSPIRAȚIE RURALĂ**, dezvoltarea temei a avut ca punct de pornire prima vârstă a romanului românesc în care s-a reflectat imaginea satului și a țăranului, pe fundalul romanului popular. Subcapitolul **Aspecte ale vieții țăranului în proza secolului al XIX-lea. Rafinament stilistic în textul clasicilor. Despărțirea de „clasiți”**: **Duiliu Zamfirescu** își propune să sintetizeze, prin intermediul operei începuturilor de drum, problematica rurală selectată, mai întâi, din formula hibridă a

romanului, apoi din proza clasicilor, generatoare a marilor modele epice cu care se identifică autorii.

În zorii literaturii române, cronicarii au adus mărturii legate de condiția țaranului din perioada feudală, zugrăvită și de Dimitrie Cantemir în **Descrierea Moldovei**, sub influența ideilor iluministe. Pașoptiștii au abordat, în subsidiar, tema rurală, care și-a găsit reprezentarea, pentru moment, în prima formă de organizare epică a materialului social – romanul popular (senzațional, de mistere, de moravuri) - un model importat din spațiul francez. Astfel, **Istoria lui Alecu Șoricescu** (1848), de Ion Ghica, **Tainele inimei** (1850), de Mihail Kogălniceanu, romanele de tip sentimental **Manoil** (1855) și **Elena** (1862) ale lui Dimitrie Bolintineanu, dar și **Serile de toamnă la țară**, de Al. Cantacuzino, inspirat din cronica lui Miron Costin sau narațiunea istorică **Baptiste Veleli** a lui V.A. Urechia zugrăvesc, în umbre și penumbre, printr-un mozaic de stiluri și de registre tematice imaginea lumii rurale din evul mediu, o perioadă a dramelor existențiale, caracterizată prin situația de sclavie a țăranilor, obligați să mucească pământul stăpânului, fără zile de pauză, îngenuncheați pe moșia boierului. Scriitorii își transmit ideile, opiniile, viziunea, prin intermediul personajelor din roman: Alecu Șoricescu însuși dă în vileag abuzurile sale împotriva țăranilor; domnul Stihescu (din **Tainele inimei**) afirmă necesitatea înfăptuirii reformei la sat; șătrarul Ion Criță (din **Serile de toamnă la țară**) povestește despre viața răzeșilor, din părțile Covurluiului, de la sfârșitul secolului al XVIII-lea; despre nedreptățile îndurate de țărani aflăm și de la logofătul Baptiste Veleli, din propria mărturisire făcută domnitorului Iliș. Prin “vocea” mulțimii din **Coliba Măriucăi**, dar și prin intermediul personajelor lui Dimitrie Bolintineanu (**Manoil**, **Alexandru** și **Elena**), autorul denunță societatea bolnavă, sprijinită pe înrobirea păturii de jos.

Ciocoii vechi și noi (1863), de Nicolae Filimon, situează evenimentele sociale în vremea lui Tudor Vladimirescu. Formula eclectică a romanului, reunind influențe realiste, romantice și moralizator clasice definește specificitatea “unei cărți cap de serie, din care se trag toate romanele de tip social, ce-și nutresc substanța din ascensiunile ariviștilor și prăbușirile claselor vechi”. Viziunea despre această perioadă este completată de romanul istoric al lui A. Pelimon, **Catastrofa boiărilor în muntele Găvanu – 1821** (1864) și de romanele sociale ale lui N. D. Xenopol, **Pășurile unui american în România** (apărut în *Convorbiri literare* între 1879-1880) și **Brazi și putregai** (1880), unde apare opoziția boieri-țărani, autorul înregistrând situația maselor rurale “într-o vreme când în satele românești clocotea revolta ce avea să izbucnească peste tot întinsul țării nu peste mult timp”.

Tema rurală se oprește la următorul popas literar, conform criteriului cronologic -perioada Marilor Clasici. Abordarea prozei scurte răspunde necesității de a evidenția identitatea unei epoci, prin raportarea la titlurile consacrate ale marilor scriitori(I.L.Caragiale, **Arendașul român**; Ioan Slavici, **Budulea Taichii**, **Popa Tanda**, **Pădureanca**). Rolul moralizator al prozei cu teză rezultă, la Slavici, din construcția personajelor – modele de țărani realizate prin tehnica portretului – în volumul **Novele din popor** și în romanul istorico-mitic **Din bătrâni**. Un adevărat document etnografic constituie nuvelele **Gura satului**, **La crucea din sat**, **Scormon**, unde tradiția satului trăiește prin ritualuri și activități specifice rurale – peșitul, prezentarea zestrei – și unde iubirea tinerilor trebuie să înfrunte prejudecata obștii și a părinților, până la împlinire.

În **Amintirile din copilărie** ale lui Ion Creangă, perspectiva asupra vieții țaranului se schimbă, devenind mai aplecată asupra specificului universului țărănesc, istoria naratorului căpătând adâncime prin focalizarea internă și prin caracterul compensatoriu al geografiei imaginare, căci, în mod evident, ficțiunea se substituie biografiei, confesiunea își creează naratorul. Ion Creangă se desprinde de viziunea sobră și monotonă a lui Ioan Slavici, pentru a oferi o perspectivă sensibilă, jovială asupra satului moldovenesc.

Duiliu Zamfirescu se desprinde de clasici, evidențiind, prin viziunea artistică, substratul ideologic al romanului său social. Scriitorul găsește în țaran un pretext de elogiare a boierimii de viță veche și de exprimare a revoltei, a aversiunii față de arendași, prezentând cele două categorii sociale în opoziție (**Viața la țară** - 1894, **Tănase Scatiu** – 1895) și anticipând, prin atmosfera idilică a vieții de la conac, proza sămănătoristă.

Subcapitolul **Proza cu tematică rurală în sămănătorism și poporanism. Formule epice și tipologii românești (Gala Galaction; Emil Gârleanu ș.a.). Continuitate și ruptură (Începuturile lui Mihail Sadoveanu)**La începutul secolului al XX-lea, sămănătorismul și poporanismul(curențe literare promovate de revistele *Sămănătorul* și *Viața românească*) propune o “rețetă” ideologică de abordare a temei rurale, prin care se urmărește: monumentalizarea țaranului, viața idilică, neprihănită a satului, surprinsă în opoziție cu orașul, consecințele deșezării (principalul motiv al pervertirii morale), necesitatea “luminării” țaranilor și datoria intelectualilor, ridicați din rândurile oamenilor simpli de a-și salva semenii, de a le schimba condiția. De la Jean Bart (cu nuvela **Datorii uitate**) și până la Mihail Sadoveanu (povestirile de început – **Bordeienii**, **Cântecul amintirii**, **Cântec de dragoste**), se desfășoară o întreagă “beletristică țărănească populată de tipuri ideale, cu toate calitățile etice posibile”: I.I.Mironescu(**Oameni și vremuri**), Calistrat Hogaș (**Pe drumuri de munte**), Ion Agârbiceanu (**Două iubiri**), Emil Gârleanu (**Bătrâni**), Ion Ciocârlan (**Traiul nostru**) etc.

Opera de început a lui Sadoveanu ilustrează motive specifice curentelor literare ale epocii, o mărturie sensibilă a solidarității sale cu satul și cu neamul românesc, în situațiile dificile de înfruntare a valurilor vremii, astfel încât, după aprecierea lui N. Manolescu, „primele volume ale lui Sadoveanu (...) nu numai că nu sunt străine de sămănătorism, dar contribuie, prin prestigiul scriitorului, la prestigiul curentului”. Ecouri ale atmosferei ideatice sămănătoriste și poporaniste se resimt peste ani în conturarea unor figuri de țărani (Cezar Petrescu, **Aurul negru** (1934), unde țăranul visător Zaharia Duhu descoperă la Piscul Voievodesei un alt „rod al pământului”, petrolul, devenind bogat, o parte din avere oferind-o recompensă boierului sărăcit de arendași).

Perioada interbelică, caracterizată de celebrele opțiuni între două paradigme culturale – tradiționalism și modernism, reflectată în subcapitolul **Romanul de inspirație rurală între cele două războaie mondiale**, plasează romanul rural în sfera de influență a tradiționalismului, cu ecouri sămănătoriste și poporaniste, păstrând imaginea satului arhaic, dominat de datini, credințe și legi străvechi. Reprezentanții romanului de inspirație rurală, din această perioadă, sunt mari nume ca: Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, care creează modele reprezentative pentru constructul ficțional rural, sau un Ionel Teodoreanu, creator de atmosferă nostalgic-sentimentală, greu adaptată unei viziuni asupra satului diferită de cea idilizantă. De asemenea, Felix Aderca, din alt areal tematic și compozițional, împrumută motivul poporanist al dezrădăcinării în **Domnișoara din strada Neptun** (1920). Oscilează între imaginea social-moralizatoare Sofia Nădejde (**Patemi**, 1902), cu admirația pentru boierul de viță veche și antiteza sat/oraș, și, în manieră sămănătoristă, imagini impresionante, idilice ale satului, pătrunse de fiorul idealist. H. Y. Stahl (**Voica**-1924) și Georgeta Mircea Cancicov (**Poeni** - 1938; **Moldovenii** - 1938) proiectează asupra satului o lumină comică, apelând la mozaicul de portrete, de scene, de tradiții și superstiții zugravite în limbajul țăranesc al moldovenilor „de un aspru pitoresc baroc”, după părerea lui Călinescu. Martha Bibescu propune pentru universul țăranesc o lume exotică, purtătoare a tradițiilor și obiceiurilor arhaice, în imediata vecinătate a Europei civilizate (**Izvor, Țara sălciilor** – 1938), mai apropiată de gustul occidental pentru exotic, decât de o construcție evocatoare de univers specific, rezistentă în timp. Hortensia Papadat-Bengescu își mută exercițiile modernizatoare spre un spațiu convențional, care rămâne neconvingător (**Rădăcini** - 1938). Arhitectura acestui roman este integrată în subcapitolul **Alți prozatori. Reverberații sămănătoriste și poporaniste: Cezar Petrescu, Ionel Teodoreanu, Felix Aderca, Constantin Stere, B. Jordan, Damian Stănoiu. Romanul feminin și formulele epice.**

Subcapitolul **Marile modele: Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu** delimitează perspectiva narativă a celor doi scriitori, prin intermediul tipului de roman abordat – istoric, respectiv social. În această perioadă, Mihail Sadoveanu, lasă în urmă proza cu teză a începutului de drum, pentru formula narativă a romanului istoric. Sadoveanu reînvie condiția primitivă a țaranului, specifică evului mediu, în **Zodia Cancerului**, iar în **Frații Jderi**, prin imaginea răzeșilor, întreține atmosfera mitică a vieții țăranilor liberi, oglindită în supertiții, ritualuri, credințe străvechi ale unei lumi magice încremenite în timp. Motivul dezrădăcinării, dar și consecințele nefaste ale ieșirii din spațiul sacru, elogiul simplității rustice, al traiului ca în vechime, în izolare naturală, devin teme ale unei epoci, căreia **Oamenii Măriei Sale** îi mai păstrează atmosfera. Roman tradițional, mitic, **Baltagul** întregeste viziunea asupra ruralității, prin plasarea firului epic într-o societate tradițională, închisă într-un spațiu care permite corespondența permanentă cu **Miorița**, reper esențial în sugerarea caracterului modelator-simbolic al literaturii populare, care depășește prezența idilic-decorativă de până atunci.

Prin romanele sale – **Ion și Răscoala** - romane anticipate de proza scurtă cu aceeași deschidere tematică, Liviu Rebreanu demitizează imaginea satului idilic, lăsând în urmă tezismul sămănătorist și poporanist, printr-un “realism dur”. Țăranii lui Rebreanu sunt victime ale propriilor dorințe și patimi, într-un spațiu social condiționat de posesia pământului. Universul închis semantic și textual, construit de Rebreanu, propune cititorului o lume fără iluzii, desacralizând evocarea nostalgic-tradițională propusă de Sadoveanu, în epocă. Scriitorul a înregistrat portretul colectiv, al mulțimii, al gloatei și în **Crăișorul Horia** – mărturie a răscoalei moșilor din 1784, prin care autorul face un pas înapoi, evident, în formula romanului istoric. O încercare de analiză psihologică propune **Ciuleandra**, roman de influență naturalistă, și care reînvie motivul poporanist al dezrădăcinării, subliniind repercusiunile înstrăinării individului îndepărtat de spațiul formării sale, păstrător al integrității, al armoniei, al coerenței interioare.

CAPITOLUL AL II-LEA. TEMA RURALA SI IMPACTUL POLITICULUI ASUPRA CREATIEI ROMANESTI, DUPA CEL DE-AL DOILEA RAZBOI MONDIAL

Subcapitolul **Context socio-politic. Proletcultism și realism socialist** are în vedere cele două modele culturale de sorginte sovietică care influențează producția literară din această perioadă – realismul socialist și proletcultismul. În acest sens, **Reflectarea problematicii rurale în modelele românești ale epocii. Literatura „angajată”** urmărește conceperea modelelor de roman și modul de transpunere în spațiul ficțiunii a tezelor politice, linie pe care evoluează scriitori deja consacrați (Mihail Sadoveanu sau Camil Petrescu).

Biruințe ale constructorilor noii societăți, obținute în lupta dură cu dușmanul de clasă, înregistrează textele lui Eusebiu Camilar, V. Em. Galan, Aurel Mihale, Titus Popovici. Rememorează epoci de mizerie a vieții țărănești Zaharia Stancu. Un nou tip de țăran propune Marin Preda. Un roman frescă propune Petru Dumitriu.

Mitrea Cocor, de Mihail Sadoveanu, este romanul-model de transpunere a metodei realist-socialiste (primește în 1950 Medalia de aur a păcii din partea Uniunii Sovietice) în proza rurală a momentului, care are în centrul atenției două evenimente sociale importante din istoria satului românesc – reforma agrară (1945) și colectivizarea (1949). Șablonul ideologic a ținut în frâu manifestarea creatoare, clișeizând structura tematică și conflictuală a romanului. Modelele de roman realist-socialist care au redus reprezentarea țăranului la schemă, golindu-l de conținut (țăranul muncitor, tipul eroul pozitiv care admiră și elogiază partidul și, care, văzând modelul social sovietic, rămâne entuziasmat și își dorește înființarea colhozului) nu au supraviețuit timpului. Nu și-au mai găsit cititori, odată încheiată epoca. Întregul tablou literar al „obsedantului deceniu” oferă exemple în același sens – modele de roman realist-socialist (Eusebiu Camilar, **Negura**; V. Em. Galan, **Bărăgan**; Aurel Mihale, **Ogoare noi**; D. Mircea, **Pâine albă**; Titus Popovici, **Setea** etc), opere despre „omul nou”, „lupta de clasă”, muncitorii și țărani revoluționari, activistul de partid – eroi pozitivi -, dar și despre eroul negativ – chiaburul, dușmanul de clasă. Celelalte romane, aflate în afara strictului tipar ideologic, au fost subordonate dogmei, prin interpretare, sau prin afilierea scriitorului. (**Moromeții**, de Marin Preda, **Un om între oameni**, de Camil Petrescu, **Cronică de familie**, de Petru Dumitriu etc.). Un aspect important, surprins de romanul istoric al lui Camil Petrescu, **Un om între oameni**, este încercarea de a face roman istoric cu teză ideologică comunistă, trecerea de la epoca medievală la cea modernă fiind văzută ca un prag social al încercării de emancipare a țăranului, fapt consfințit de revoluția de la 1848. Romanul nu convinge nici prin construcția țăranului, văzut schematic și convențional, nici prin figura revoluționarului Bălcescu. Este interesant de urmărit metamorfozele textelor și ale ideilor în publicistica scriitorilor care dublează creația (cazul lui Mihail Sadoveanu sau al lui Petru Dumitriu).

Romanul realist-socialist **Setea** (1958, Premiul de Stat, clasa I) amintește, prin construcția personajelor sale, de concepția despre lumea rurală a lui Liviu Reabreanu sau Marin Preda, reluând tema tensiunilor sociale din lumea satului, în epoca violent transformatoare de după război. Metoda de creație, împrumutând rigorile romanului cu teză, pecetluiește lumea imaginară, limitând dinamismul și însuflețirea personajelor.

Romanul autobiografic al lui Zaharia Stancu propune o formulă nouă de concepere a lumii rurale, balansând strategia epică între amintire și imaginație. Autorul îi mulțumește Partidului pentru realizările sale din viața literară (în speță, romanul **Descult**, 1948): “Partidul m-a învățat și m-a ajutat să scriu cartea. Cu ajutorul Partidului și al tovarășilor mei am izbutit să ajung la acel filon de aur pe care îl caut de 25 de ani.” Viziunea întunecată asupra universului rural al “desculților” apare învăluită într-un lamento prelung, liric, concentrând revolta clăcașilor în adevărate versuri elegiace. Și aici apar dușmanii de clasă: boierul și arendașul împotriva cărora țărani vor săvârși acțiuni terifiante (rămân celebre cele două scene epice: culesul viei și uciderea logofătului cu fierul plugului). Scriitorul transmite mesajul, sentimentele, concepția despre lume, prin intermediul lui Darie, personaj celebru, exponent al satului teleormănean Omida, realizând un tablou deprimant, copleșit de suferință și de sărăcie, ieșit, parcă, din “bolgiile infernului”.

Romanul lui Marin Preda reușește, la un nivel superior, să se impună printr-un alt tip de erou – țăranul filozof - , care domină lumea rurală, meditează asupra realității, printr-un dialog permanent cu sine, în încercarea de a găsi răspunsurile-cheie în interior și mai puțin în exteriorul propriei existențe. Valoarea estetică începe să dea semne de revigorare, ieșind, pe furie, de sub negura ideologicului. Ilie Moromete și fiul său, Niculae, personaje complexe, “reflectorii”, exponenți a două lumi diferite, se află în căutarea unui rol și a unui loc potrivit pe scena istoriei. Ei contemplă lumea și o înfruntă prin libertatea gândirii, de aceea Ov. S. Crohmălniceanu afirma că **Moromeții** este “ primul nostru roman psihologic în mediul rural”. Ca metodă de creație și ca impact estetic, primul volum, remodelat de la ediție la ediție, rămâne partea rezistentă a ciclului.

Cronică de familie (1957), de Petru Dumitriu, surprinde dizolvarea moșierimii, într-un tablou social care “vrea și reușește să fie sumbrul letopiseț al boierimii românești”. Autorul configurează „o morală a stăpânilor” prin evoluția eroilor, de-a lungul unui secol, în opoziție cu țăranimea. Eroul colectiv - mulțimea țăranilor - ocupă un spațiu epic important, autorul evocând momentul răscoalei de la 1907 în partea a șasea a romanului - **Bijuterii de familie**. Autorul radiografiază o lume, burghezia de la începutul secolului al XX-lea, și, prin această “balzaciană comedie umană”, evidențiază discrepanța dintre cele două medii de viață, dintre cele două categorii sociale, pusă în lumină prin tehnica detaliului. Și aici răzbate mesajul ideologic al necesității prăbușirii clasei exploatatoare, al dispariției orânduirii burghezo-moșierești, în transformarea revoluționară a societății. Eugen Simion clasa romanul printre “ cele mai bune (...) date de literatura română după 1945”.

CAPITOLUL AL III-LEA. GENERAȚII DE CREATORI ȘI FORMULE NARATIVE ÎN ROMANUL DE INSPIRAȚIE RURALĂ POSTBELIC

Această parte a lucrării își propune să analizeze valoarea estetică a romanului rural postbelic, utilizând ca instrumente de analiză comparată **conceptul de generație**, de creație/biologică. În evidențierea componentei estetice, rezistente a prozei țărănești, s-a pornit de la analiza construcției romanului și a modalității de realizare a eroului – „centru”, focalizator de viziune. Subcapitolul **Conceptul de generație ca mod de structurare a inventarului românesc. Criterii de clasificare a autorilor postbelici** a urmărit relația dintre operă și împrejurările socio-politice, relație subsumată criteriului generaționist și influențelor exercitate de context asupra paradigmei literare.

Romanul țăărănesc postbelic. Angajarea măștrilor. Noile generații de creatori. Neomodernism și reveniri compoziționale are în vedere analiza formulelor de creație a romanului rural postbelic, în contextul anilor '50, '60 și '70, încercând să-i pună în evidență autonomia, prin afirmarea valorii estetice, dincolo de manifestarea doctrinei, în mediul socio-cultural. Analiza a urmărit și o deschidere comparatistă, privind, pe de o parte, relațiile dintre formulele specifice epocii postbelice (proza realist-socialistă /vs./ noul roman rural) și, pe de altă parte, raporturile acestora cu formulele prezentate în capitolele anterioare (referirile la proza secolului al XIX-lea, sau la cea interbelică).

Subcapitolul **Premisele anilor '50. Parti-pris-ul ideologic** consemnează două repere valorice ale romanului rural postbelic, în plin tumult ideologic – **Moromeții**, de Marin Preda și **Setea**, de Titus Popovici. Primul roman reușește să câștige bătălia cu ideologia, prin realizarea modelului moromețian, un reper și un obstacol pentru toți scriitorii de proză țărănească din literatura română. Construcția romanului și a personajului se realizează printr-o serie de mijloace artistice, procedee și strategii narative care pun în valoare discursul epic și creează iluzia vieții: tehnica decupajului scenelor esențiale din existența personajelor, armonizarea conținutului (incipitul și finalul se “semantizează reciproc”), intervenția personajului informator sau a celui “reflector”, impresia de contaminarea a naratorului de către personajul său favorit, relativizarea perspectivei. Personajele individualizează universul rural predian, particularizând spațiul și timpul la care autorul face referire – toți eroii romanului sunt “moromețieni”, prin limbaj, atitudine, prin asumarea condiției și a propriilor valori. Prin construcția personajului și prin originalitatea viziunii, **Moromeții** este un roman actual, al normalității modului de concepere a existenței, specifice țăranului patriarhal, al cărei “substrat mitologic” se explică prin cucerirea timpului.

Titus Popovici, deși aplică grila realismului socialist în abordarea romanului, reușește să dea viață personajului său (țăranul Mitru Moț), prin viziunea comică, ironică, spectaculară, asupra universului creat. Șablonul ideologic adoptat de scriitor în construcția romanului determină distanțarea de marile repere epice (Slavici, Rebreanu, Preda). Pentru a obține “iluzia de viață”, autorul folosește câteva procedee narative ingenioase: arta surprinderii detaliilor în zugrăvirea decorului, predilecția pentru culoare și crearea efectului de “exces de vizualitate”, în descrierea mediilor, varietatea de personaje care interacționează, păstrându-și individualitatea (“tehnica planurilor paralele și intersecte”), predilecția pentru scenele tari, satirizarea situațiilor și a personajelor care duc în derizoriu clișeul. Totuși, portretele sintetice, sumare, și selecția împrejurărilor tipice contextului socio-istoric motivează “vocația lui Titus Popovici: de a împlini necesitățile imediate ale culturii contemporane”.

Romanul revanșard șaizecist. Dreptul la timp înregistrează o schimbare importantă în discursul românesc, limbajul artistic prefigurând estetica postmodernistă, prin trecerea spre o nouă etapă a romanului postbelic – cea de resincronizare a formulelor de creație: construcția simbolică, alegorizantă, cu adâncime parabolică, cu deschidere a meditației spre condiția individului, sub toate formele manifestării sale, cu punerea în valoare a tehnicilor moderne nord sau sud-americe (opțiunea pentru spațiul „imaginar, inexistent pe hartă” și „curajul de a amesteca planurile relatării”, în metalepsă, de a povesti aparent fără logică tot felul de întâmplări neobișnuite pentru romanul țărănesc, un univers epic ieșit din tipare, proiectat în oniric, în imaginar). Romanul care experimentează o abordare abstractă a tematicii rurale și optează pentru tehnicile Noului Roman, în universul țărănesc, acoperă altă parte a acestui capitol, prin analiza operată pe textele lui D. R. Popescu, Fănuș Neagu, Ștefan Bănuțescu sau Sorin Titel .

Eroul lui Fănuș Neagu (Che Andrei din romanul **Îngerul a strigat**, 1968) este o apariție mitică - personajul vorbește în pilde și în parabole, trăiește ca un țăran sadovenian învăluit în mit și dispare simbolic, spre a renaște. Sfârșitul său șterge din memoria colectivă “utopia unei lumi care nu vrea să ia act de zvârcolirea istoriei”. Personajele lui Fănuș Neagu sunt simboluri - țărani străbat drumul spre Dobrogea, peste Dunăre (râul Styx), către infern. Mortea lui Nicolae Mohreanu anticipează moartea celorlăți eroi, înstrăinați, dezrădăcinați care trec printr-o criză existențială, de pierdere a identității. Libertatea celor doi eroi - Ion Mohreanu și Che Andrei - este exprimată de autor prin accesul la un timp mitic, al eresurilor, al credințelor, al legendei, toate izvorâte din tezaurul folcloric, sempitern, de unde a coborât însuși personajul fănușian. În capacitatea de a experimenta un alt limbaj, un alt discurs, încifrat, alegoric, de a intra pe tărâmul simbolurilor, dând frâu liber interpretărilor, lăsând

ficțiunea să absoarbă, în aceeași măsură, verosimilul și fabulosul, rezidă “ secretul acestui scriitor care într-o mână ține un iatagan turcesc, încovoiat și bătut cu pietre prețioase, iar în alta o ramură de zarzăr înflorit”.

Sorin Titel propune un roman cu personaje nonfigurative, ilustrând principiile noului roman francez. Fără acțiune, fără personaje, fără medii de viață, fără timp, adică fără instanță narativă, romanul lui Sorin Titel “se consumă într-un spațiu derizoriu, lipsit de «expresie», animat doar de efortul, mereu reluat, dar niciodată împlinit, al aducerii-aminte.” Cititorul, aflat în fața unor flash-uri, reunite prin “operația de montaj”, nu distinge bine imaginea, pe care el trebuie să o deducă – fragmentarismul absoarbe coerența, epicul, limbajul și, “în loc să afirme o personalitate, determină, dimpotrivă, un proces de depersonalizare deliberată”.

Trebuie subliniată diferența dintre directivele partinice și ideologiile estetice asumate de scriitorii care refuză să se „conformeze”, și implicit, diferența dintre formele literare „angajate” / „pe linie” și formulele neomoderniste, prin intermediul cărora se afirmă „primatul esteticului”.

Ultima subdiviziune a capitolului, **Deceniul al VII-lea – un aer proaspăt de narațiune fictivă, dar nu inventată**, ilustrează, prin romanele scriitorilor Ion Lăncrăjan (**Suferința urmașilor**, 1978) și Dinu Săraru (**Niște țărani**, 1974), revenirea la monografie, construindu-se un roman frescă, centrat pe imaginea țăranului, care încearcă să-și revendice dreptul la adevăr – personajul intră în tiparul unui inadapdat, depășit, absorbit de prefacerile sociale, care, în final, îl scot din istorie. Valoarea estetică își recâștigă autonomia, subordonând ideologicul, rămânând ca timpul să valideze acest tip de roman țăranesc, care încearcă reconsiderarea genului, după confruntarea cu modelele deja „canonice” .

Suferința urmașilor completează monografia satului transilvănean din **Cordovanii** (romanul de debut al autorului), lăsând de această dată mitul să participe la reînvierea atmosferei rustice și, prin urmare, “un anume drept este acordat umbrelor, legendelor despre sat, despre lumea rurală”. Cartea este o rememorare a personajului principal, Simion Moldovan, aflat în detenție pentru uciderea soției. Așadar, “modelul lumii apare răsturnat” - romanul obiectiv, anticipând finalul, prin acronii, prin pecetluirea destinului personajului principal încă de la început. Scriitorul se lasă „ispitit de un nou«caz»”- Monu simbolizează condiția tragică a țăranului arhetipal, “inadaptabil”, hotărât să-și asume dispariția pentru conservarea orânduirii străvechi.

Dinu Săraru realizează, prin romanul său, **Niște țărani**, un act de sinceritate, privind oglindirea fenomenului social postbelic în opera literară – denunțarea oportunismului. Deși are o structură simplă, naivă, asemenea personajelor sale (paisprezece povestiri cu titlu

sugestiv), cartea șarjează utopia unui sistem socio-politic lipsit de consistență, intenția bazându-se pe “efectul «coincidentia oppositorum»; (...) comedia e că între lozincă și realitate se cascadează contradicții insurmontabile”. Există și aici un timp sadovenian în care trăiesc cei doi eroi, Năiță Lucean și Pătru cel scurt, amintind de eroii lui Marin Preda, Ilie Moromete și Coccoșilă. Prin aceeași modalitate a personajului predian, Năiță încearcă să amâne istoria, deconcertând adversarii. Dar timpul mitic, nesfârșit, al povestirilor începute și neterminate, refugiul în *illo tempore*, ca modalitate de înțelegere a realității și de înfruntarea a ei, nu mai funcționează. Istoria înghețează destinele care aspiră la libertate, prin oprirea timpului istoric. În viziunea lui Valeriu Râpeanu, “țăranii lui Dinu Săraru reprezintă a sinteză de resemnare și acțiune, de renunțare și îndărătnicie, de fatalism și de dârzenie, de naivitate și de șiretenie, de spirit de conservare și de aventură, de calcul și de risc”.

Pentru evaluarea concepției despre roman, fiecare capitol începe prin zugrăvirea contextului socio-cultural, element definitoriu care a influențat viziunea scriitorului asupra realității, prin contiguitate sau prin opoziție (după formularea lui Simuț-oportunistă/subversivă). De asemenea, în analiza construcției romanelor, s-a urmărit, pe cât posibil, modelul/modelele de roman dominant(e) în epocă, iar în argumentarea valorii constructului românesc, instrumentele de analiză cu care s-a operat sunt conceptele specifice ale naratologiei: instanța narativă, modalitatea, timp narativ, timp istoric, coordonatele temporale - ordinea, durata, frecvența, distorsiuni temporale – analepse, prolepse; instanțele comunicării narative etc.

Categorial, analiza pune în evidență trecerea spre o nouă etapă a romanului postbelic – cea a modernismului, definit prin simbol, sub toate formele manifestării sale (metaforă, alegorie, parabolă), care experimentează o abordare abstractă a tematicii rurale, iar opțiunea pentru tehnicile «noului roman» în universul țărănesc, acoperă altă parte a acestui capitol.

Concluziile subliniază elementul de originalitate - realizarea inventarului de formule narrative din romanul cu tematică rurală, începând cu primele încercări de roman, cu incizii de univers rural, până în perioada postbelică (anii '70) și prezentarea metamorfozelor temei rurale, de-a lungul epocilor literare, în strânsă legătură cu fenomenul socio-istoric din spațiul românesc. Traversarea momentelor reprezentative pentru prezența țaranului în universul ficțional a permis, pe lângă analiza unor formule compoziționale, redefinite permanent, prin urmărirea formulelor genului din alte spații, și identificarea părții rezistente din această categorie de roman. Lucrarea a fost o încercare de a defini, prin epoci, curente literare și fenomene sociale, identitatea în spațiu și timp a romanului românesc de inspirație rurală.

CORPUS

- ADERCA**, Felix, **Domnișoara din strada Neptun**, Editura Minerva, București, 1982.
- AGÂRBICEANU**, Ion, **Două iubiri**, Editura pentru literatură, București, 1968.
- BÂRSAN**, Zaharia, **Scrieri**, Editura pentru literatură, București, 1969.
- BIBESCU**, Martha, **Izvor, Țara sălcilor**, Editura Compania, București, 2000.
- CARAGIALE**, I.L., **Momente, schițe, teatru, nuvele**, Ediția a II-a, Editura Steaua Nordului, Constanța, 2008.
- CIOCÂRLAN**, Ion, **Traiul nostru**, Editura Casei Școalelor, București, 1930.
- CREANGĂ**, Ion, **Amintiri din copilărie**, Editura Minerva, București, 1991.
- DELAVRANCEA**, Barbu, Ștefănescu, **Nuvele**, Editura Eminescu, București, 1986
- DUMITRIU**, Petru, **Cronică de familie**, Editura Litera, București, 2009.
- DUMITRU**, Mircea, **Pâine albă**, apărut în *Viața românească*, nr. 2 și 3/1952.
- GALACTION**, Gala, **La Vulturi!**, Editura Ion Creangă, București, 1988.
- GÂRLEANU**, Emil, **Nucul lui Odobac**, Editura Minerva, București, 1982.
- HOGAȘ**, Calistrat, **Pe drumuri de munte**, Editura Nomina, Pitești, 2008.
- JORDAN**, B., **Pământul ispitelor: Delta**, Editura Adevărul, București, 19..?.
- KOGĂLNICEANU**, Mihail, **Tainele inimei**, Editura pentru Literatură, București, 1964.
- LĂNCRĂNجان**, Ion, **Suferința urmașilor**, Editura Eminescu, București, 1985.
- MIHALE**, Aurel, **Ogoare noi**, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1953.
- MIRCEA CANCICOV**, Georgeta, **Poeni. Moldovenii**, Editura Minerva, București, 1972.
- MIRONESCU**, I., I., **Oameni și vremuri** de I. I. Mironescu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1959.
- NĂDEJDE**, Sofia, **Patimi**, Editura Librăriei C. Sfetea, București, 1903.
- NEAGU**, Fănuș, **Îngerul a strigat**, Editura Eminescu, 1991.
- PAPADAT-BENGESCU**, Hortensia, **Rădăcini**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1968.
- PETRESCU**, Camil, **Un om între oameni**, Editura Cartea Românească, București, 1988.
- PETRESCU**, Cezar, **1907**, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1952.
- POPESCU**, Spiridon, **Moș Gheorghe la expoziție** de Spiridon Popescu, Editura Tineretului, 1956.
- POPOVICI**, Titus, **Setea**, Editura Albatros, București, 1987.

PREDA, Marin, **Moromeții**, Editura Cartex Serv, București, 2007.

REBREANU, Liviu, **Crăișorul Horia. Ciuleandra**, Editura Eminescu, București, 1985.

REBREANU, Liviu, **Ion**, Editura Hyperion, Chișinău, 1992.

SADOVEANU, Mihail, **Frații Jderi**, Editura 100+1 Gramar, București, 1996.

SADOVEANU, Mihail, **Neamul Șoimăreștilor**, Editura Agora, București, 2005.

SADOVEANU, Mihail, **Cântecul amintirii. Bordeienii. Cocostârcul albastru**, Editura pentru literatură, București, 1969.

SADOVEANU, Mihail, **Mitrea Cocor**, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1955.

SANDU-ALDEA, C., **În urma plugului**, Editura Cartea Românească, București, 1926.

SĂRARU, Dinu, **Niște țărani**, Editura Eminescu, București, 1978.

SLAVICI, Ioan, **Nuvele de**, Editura Porto-Franco, Galați, 1991.

STAHL, Henriette-Yvonne, **Voica. Pontiful**, Editura Litera, Chișinău, 2010.

STANCU, Zaharia, **Descult**, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1960.

STERE, Constantin, **Opere**, Editura Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2010.

TEODOREANU, Ionel, **La Medeleni**, vol I, Editura Z-Cris, București, 1993.

TITEL, Sorin, **Dejunul pe iarbă**, Editura pentru Literatură, București, 1968.

ZAMFIRESCU, Duiliu, **Nuvele**, Editura Minerva, București, 1988.

ZAMFIRESCU, Duiliu, **Viața la țară**, Editura Porto-Franco, Galați, 1992.

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

Dicționare, istorii literare, antologii

*** **Dicționarul general al literaturii române (DGLR)**, vol. I-VI, Univers Enciclopedic, București, 2004-2008.

*** **Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900**, Stănuță Crețu, Gabriela Drăgoi, Florin Faifer, Editura Academiei Republica Socialistă România, București, 1979.

*** **Dictionarul Scriitorilor Români**. Coordonare și revizie științifică: M. Zaciu, Papahagi M. A. Sasu, București, Editura Fundației Culturale Române; A-C - 1995; D-L-1998.

*** **Pionierii romanului românesc. De la Ion Ghica la G. Baronzi, Antologie, prefață și note de Ștefan Cazimir**, Editura Minerva, București, 1973.

*** **Poetica romanului românesc**, Antologie, note și repere bibliografice de M. Regneală, prefața de R. Țeposu, București, Editura Minerva, 1987.

*** **Presa literară românească, Studii și documente (1789-1901)**, vol. I, Editura pentru Literatură, București, 1968.

CĂLINESCU, G., Istoria literaturii române, de la origini până în prezent, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Ediție și prefață de Alexandru Piru, Editura Minerva, București, 1982.

CIOCULESCU, Șerban, STREINU, Vladimir, VIANU, Tudor, Istoria literaturii române moderne, Editura Eminescu, București, 1985.

DENSUSIANU, Ovid, Literatura română modernă, Editura Eminescu, București, 1985.

Dictionarul cronologic al romanului românesc de la origini până la 1989, Editura Academiei, București, 2004.

Dictionarul cronologic al romanului tradus în România de la origini până la 1989, Editura Academiei, București, 2005.

LOVINESCU Eugen, Istoria civilizației române moderne, Editura Minerva, București, 1992.

LOVINESCU, Eugen, **Istoria literaturii române contemporane**, Editura Litera, Chișinău, 1998.

PIRU, Alexandru, **Istoria literaturii române de la început până azi**, Editura Univers, București, 1981.

POP, Ion (coord.), **Dicționar analitic de opere literare românești**, ediție definitivă, Editura Casei Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 1999.

Romanul românesc în interviuri. O istorie autobiografică. Antologie, sinteze bibliografice și indice de Aurel Sasu și Mariana Vartic, Editura Minerva, București, vol. I-IV, 1985-1991.

Romanul românesc interbelic. Dezbateri teoretice, polemici, opinii critice. Antologie, prefață, analize critice, note și bibliografie de Carmen Mușat, Editura Humanitas Educațional, București, 2004.

STUDII DE TEORIE ȘI CRITICĂ LITERARĂ

ABRUDAN, Elena, **Structuri mitice în proza contemporană**, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2003.

ACHIM, George, **Iluzia ipostaziată. Utopie și distopie în cultura română**, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2002.

ACOUTOURIER, Michel, **Realismul socialist**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.

ADAMEK, Diana, **Castelul lui Don Quijote**, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2002.

ANTOFI, Simona, **Critică și discurs. Recuperări și re(con)stituiți literare**, Editura Europlus, Galați, 2008.

ANTOFI, Simona, **Literatura română veche, premodernă și modernă**, Editura Universității „Dunărea de Jos”, Galați, 2003.

ANTOFI, Simona, **Proza pașoptistă și postpașoptistă. Reevaluări critice**, Editura Europlus, Galați, 2008.

ANTOHI, Sorin, **Utopica. Studii asupra imaginarului social**, Editura Științifică, București, 1991.

APETROAE, Ion, **Literatură și reflexivitate**, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1996.

APOLZAN, Mioara, **Casa ficțiunii**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1971.

BALOTĂ, Nicolae, **De la Ion la Ioanide**, Editura Eminescu, București, 1974.

BALOTĂ, Nicolae, **Prozatori români ai secolului XX**, Editura Viitorul Românesc, Deva, 1997.

BARBU, Marian, **Aspecte ale romanului contemporan**, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1993.

BĂILEȘTEANU, Fănuș, **Refracții: Prozatori români contemporani**, Editura Cartea Românească, București, 1980.

BOIA, Lucian, **Istorie și mit în conștiința românească**, Editura Humanitas, București, 2005.

BRAGA, Mircea, **Vasile Voiculescu în orizontul tradiționalismului**, Editura Minerva, București, 1984.

BREBAN, Nicolae, *Portrete literare (12) D. R. Popescu*, în „Contemporanul - Ideea europeană”, an 10, nr. 34, 7 septembrie 2000.

BREBAN, Nicolae, *Portrete literare (13) D. R. Popescu*, în „Contemporanul - Ideea europeană”, an 10, nr. 35, 14 septembrie 2000.

BREBAN, Nicolae, *Portrete literare (14) D. R. Popescu*, în „Contemporanul - Ideea europeană”, an 10, nr. 36, 21 aprilie 2000.

BUGARIU, Voicu, **Analogon**, Editura Cartea Românească, București, 1981.

CĂPRARIU, Al., **Jurnal literar**, Editura pentru Literatură, Cluj-Napoca, 1967.

CESEREANU, Ruxandra, **Gulagul în conștiința românească. Memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste**, Editura Polirom, Iași, 2005.

CIOBANU, Nicolae, **Între imaginar și fantastic în proza românească**, Editura Cartea Românească, București, 1987.

CIOBANU, Nicolae, **Panoramic**, Editura Cartea Românească, București, 1972.

CIOPRAGA, Constantin, **Mihail Sadoveanu. Fascinația tiparelor originare**, Editura Eminescu, București, 1981.

CIORĂNESCU, Alexandru, **Viitorul trecutului. Utopie și literatură**, Editura Cartea Românească, București, 1996.

CONSTANTINESCU, Cătălin, **Paradigme literare ale utopiei**, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2004.

CORDOȘ, Sanda, **În lumea nouă**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003.

CORDOȘ, Sanda, **Literatura între revoluție și reacțiune. Problema crizei în literatura română și rusă a secolului XX**, Editura Biblioteca Apostrof, Cluj-Napoca, 2002.

CORNEA, Paul, **Regula jocului. Versantul colectiv al literaturii**, Editura Eminescu, București, 1980.

COROIU, Constantin, **Dialoguri literare 1980**, Editura Eminescu, București, 1980.

COSMA, Anton, „Fețele prezentului în roman”, în *România literară*, 8 ianuarie, 1981.

COSMA, Anton, **Romanul românesc și problematica omului**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1977.

CREȚU, Bogdan, **Utopia negativă în literatura română**, Editura Cartea Românească, București, 2008.

CRIHANĂ, Alina, **Ficționalizarea istoriei și exilul utopic în romanul românesc postbelic**, Editura Europlus, Galați, 2011.

CRISTEA-ENACHE, Daniel, **Concert de deschidere**, Editura Fundația Culturală Română, București, 2001.

CROHMĂLNICEANU, Ov. S., **Literatura română între cele două războaie mondiale**, Editura Minerva, București 1972.

CROHMĂLNICEANU, Ov. S., **Pâinea noastră cea de toate zilele**, Editura Cartea Românească, București, 1981.

CRUCERU, Constantin, **Dialog și stil oral în proza românească actuală**, Editura Minerva, București, 1985.

CULCER, Dan, **Serii și grupuri**, Editura Cartea Românească, București, 1981.

DIACONU, Mircea, A., **Calistrat Hogaș – Eseu monografic**, Editura Crigarux, Piatra-Neamț, 2007.

DIACONU, Mircea, A., **Ion Creangă. Nonconformism și gratuitate**, Editura Dacia, Colecția Discobolul, Cluj-Napoca, 2002.

DIMISIANU, Gabriel, **Nouă prozatori**, Editura Eminescu, București, 1977.

FLOAREA, Doina, **Mihail Sadoveanu sau Magia rostirii**, Editura Cartea Românească, București, 1986.

GABANY, Annely Ute, **Literatură și politică în România după 1945**, Editura Fundației Culturale Române, București, 2001.

GHEORGHIU, Mihai, Dinu, **Intelectualii în câmpul puterii. Morfologii și traiectorii sociale**, Editura Polirom, Iași, 2007.

GLODEANU, Gheorghe, **Dimensiuni ale romanului contemporan**, Editura Gutinul, Baia Mare, 1998.

GLODEANU, Gheorghe, **Incursiuni în literatura diasporei și a disidenței**, Editura Libra, București, 1999.

GORCEA, Petru, Mihai, **Structură și mit în proza românească. eseu despre destinul literar al generației '60**, Editura Cartea Românească, București, 1982.

GRIGOR, Andrei, **Marin Preda incomodul**, Editura Eminescu, București, 2001.

GRIGOR, Andrei, **Romanele lui Marin Preda**, Editura Aula, București, 2003.

HOLBAN, Ioan, **Istoria literaturii române: portrete contemporane**, Editura Princeps, București, 2003.

HOLBAN, Ioan, **Profiluri epice contemporane**, Editura Minerva, București, 1989.

IORGULESCU, Mircea, **Ceara și sigiliul**, Editura Cartea Românească, București, 1982.

IORGULESCU, Mircea, **Firescul ca excepție**, Editura Cartea Românească, București, 1979.

IORGULESCU, Mircea, **Prezent**, Editura Cartea Românească, București, 1979.

IORGULESCU, Mircea, **Rondul de noapte**, Editura Cartea Românească, București, 1975.

IORGULESCU, Mircea, **Scriitori tineri contemporani**, Editura Cartea Românească, București, 1978.

ISTRATE, Ion, **MILEA**, Ion, **MODOLA**, Doina, **POP**, Augustin, **POPA**, Mircea, **SASU**, Aurel, **STAN**, Elena, **TAȘCU**, Valentin, **Dicționarul cronologic al romanului românesc de la origini până în 1989**, Editura Academiei, București, 2004.

ISTRATE, Ion, **Panorama romanului proletcultist (1945-1964)**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003.

ISTRATE, Ion, **Romanul obsedantului deceniu (1945-1964)**, Editura Diamondia, Cluj-Napoca, 1995.

KOVAČ, Nicola, **Le roman politique. Fictions du totalitarisme**, Michalon, Paris, 2002.

LASZLO, Alexandru, **Între Icar și Anteu: Polemici**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1996.

LEFTER, Ion Bogdan, **Scurtă istorie a romanului românesc (cu 25 de aplicații)**, Editura Paralela '45, Pitești, 2001.

LEONTE, Liviu, **Prozatori contemporani**, Editura Junimea, Iași, 1984.

LIVESCU, Cristian, **Scene din viața imaginară**, Editura Cartea Românească, București, 1982.

LOVINESCU, Monica, **Unde scurte**, IV, Editura Humanitas, Iași, 1994.

LUNGU, Dan, **Construcția identității într-o societate totalitară. O cercetare sociologică asupra scriitorilor**, Editura Junimea, Iași, 2003.

MANOLESCU, Nicolae, **Arca lui Noe**, Editura Gramar, București, 2007

MANOLESCU, Nicolae, **Literatura română postbelică (lista lui Manolescu)**, vol. I-III, Editura Aula, Brașov, 2001.

MARCEA, Pompiliu, **Varietăți literare**, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1982.

MARCEA, Pompiliu, **Varietăți literare**, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1982.

MARINO, Adrian, **Al treilea discurs. Cultură, ideologie și politică în România. Adrian Marino în dialog cu Sorin Antofi**, Editura Polirom, Iași, 2001.

MARTIN, Mircea, **G. Călinescu și „complexele” literaturii române**, Editura Albatros, București, 1981.

MICU, Dumitru, „Un roman al genezelor”, în *România literară*, 4 decembrie, 1969.

MICU, Dumitru, **Istoria literaturii române de la creația populară la postmodernism**, Editura Saeculum I. O., București, 2000.

- MICU, Dumitru, **Scurtă istorie a literaturii române: Perioada contemporană proza**, Vol. III, Editura Iriana, București, 1996
- MICU, Dumitru, MANOLESCU, Nicolae, **Literatura română de azi, 1944-1964**, Editura Tineretului, București, 1965.
- MICU, Dumitru, **Romanul românesc contemporan**, ESPLA, București, 1959.
- MILEA, Doinița, **Forme ale ficțiunii narative**, Editura Alma, Galați, 2002.
- MILEA, Doinița, **Romanul istoric românesc**, Editura Univers, București, 2001.
- MILEA, Doinița, **Spațiu cultural și forme literare în secolul XX. Reconfigurări**, Editura Didactică și pedagogică, București, 2005.
- MILOSZ, Czeslaw, **Gândirea captivă**, Editura Humanitas, București, 1996.
- MUȘAT, Carmen, **Perspective asupra romanului românesc postmodern și alte ficțiuni teoretice**, Editura Paralela '45, Pitești, 1998.
- MUȘAT, Matei, Carmen, **Romanul românesc interbelic, Dezbateri teoretice, polemici, opinii critice, antologie, prefață, analize critice, note, dicționar, cronologie și bibliografie**, Editura Humanitas, București, 1998.
- MUTHU, Mircea, **Rebreanu sau paradoxul organicului**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1993.
- NEGOIȚESCU, Ion, **În cunoștință de cauză: Texte politice**, Editura Dacia, Cluj-Napoca 1990.
- NEGOIȚESCU, Ion, **Scriitori contemporani**, Dacia, Cluj-Napoca, 1994.
- NEGRICI, Eugen, **Iluziile literaturii române**, Editura Cartea Românească, București, 2008.
- NEGRICI, Eugen, **Literatura română sub comunism. Proza**, Editura Fundației Pro, București, 2003.
- ODANGIU, Marian, **Romanul politic**, Editura Facla, Timișoara, 1984.
- OPREA, Nicolae, **Noptile de insomnie**, Paralela '45, Pitești, 2005.
- OPREA, Nicolae, VLASIE, Călin, **Literatura română postbelică, între impostură și adevăr**, Paralela '45, Pitești 2000.
- PALEOLOGU, Alexandru, **Treptele lumii sau calea către sine a lui Mihail Sadoveanu**,

Editura Cartea Românească, București, 1968.

PALER, Ioan, **Romanul românesc interbelic**, Editura Paralela '45, Pitești, 1998.

PAPU, Edgar, „Tradiție și inovație în proza actuală”, în *Cronica*, 6 martie, 1981.

PĂCURARIU, Dimitrie, **Scriitori și direcții literare**, Editura Albatros, București, 1984.

PECIE, Ion, **Romancierul în fața oglinzii**, Cartea Românească, București, 1989.

PETRESCU, Lăcrămioara, **Poetica personajului în opera lui Camil Petrescu**, Editura Junimea, Iași, 2000.

PETRESCU, Liviu, **Realitate și romanesc**, Editura Tineretului, București, 1969.

PETRESCU, Liviu, **Romanul condiției umane**, Editura Minerva, București, 1979

PETRESCU, Liviu, **Vârstele romanului**, Editura Eminescu, București, 1992.

PIRU, Alexandru, *Panorama deceniului literar românesc*, EPL, București, 1968.

PODOABĂ, Virgil, **Metamorfozele punctului: în jurul experienței revelatoare**, Editura Paralela '45, Pitești, 2004.

POPA, Marian, „Ambiguizare și relativizare la D. R. Popescu”, în *Luceafărul*, nr. 31, 13 septembrie, 2000.

POPA, Marian, **Dicționar de literatură română contemporană** Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1977.

POPA, Marian, **Istoria literaturii române de azi pe mâine**, Editura Fundației Luceafărul, București, 2001.

POPA, Mircea, „Romanul ca formă la D. R. Popescu”, în *Transilvania*, anul XIII, nr. 11, noiembrie, 1979.

POPOVICI, Vasile, **Lumea personajului. O sistematică a personajului literar**, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 1997.

RADU, Olimpia, **Pagini de critică**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1988.

RÂPEANU, Valeriu, **Memoria și fețele timpului**, Editura Cartea Românească, București, 1983.

REGMAN, Cornel, **Cărți, actori, tendințe**, Editura pentru Literatură, București, 1967.

REGMAN, Cornel, **REGMAN**, Ștefăniță, **Patru decenii de proză literară românească**, Editura Institutul Cultural Român, București, 2004.

SIMION, Eugen, **Moartea lui Mercuțio**, Editura Minerva, București, 1993.

SIMION, Eugen, **Fragmente critice, I, Scriitura taciturnă și scriitura publică**, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1998.

SIMION, Eugen, **Fragmente critice, IV**, Editura Univers enciclopedic, București, 2004.

SIMION, Eugen, **Fragmente critice, V**, Editura Univers enciclopedic, București, 2007.

SIMION, Eugen, **În ariergarda avangardei (convorbiri cu Andrei Grigor)**, Editura Univers enciclopedic, București, 2004.

SIMION, Eugen, **Scriitori români de azi (vol. I - IV)**, Editura Cartea Românească, București, 1976, 1978, 1979, 1989.

SIMUȚ, Ion, „D. R. Popescu printre noi”, în *Familia*, an 43, nr. 5, mai, 2007.

SIMUȚ, Ion, **Arena actualității**, Editura Polirom, Iași, 2000.

SIMUȚ, Ion, **Augustin Buzura**, Editura Aula, Brașov, 2001.

SIMUȚ, Ion, „D. R. Popescu din 1990 încoace”, în *România literară*, an 40, nr. 357, septembrie 2007.

SIMUȚ, Ion, **Incursiuni în literatura actuală**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1987.

SIMUȚ, Ion, **Liviu Rebreanu și contradicțiile realismului**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2010.

SIMUȚ, Ion, „O lume anapoda”, în *România literară*, an 38, nr. 4914, 20 decembrie 2005.

SIMUȚ, Ion, „Opera lui D. R. Popescu după 1989. Bibliografie”, în *Familia*, an 43, nr. 5, mai 2007.

SIMUȚ, Ion, **Reabilitarea ficțiunii**, Institutul Cultural Român, București, 2004.

SIMUȚ, Ion, **Rebreanu dincolo de realism**, Editura Biblioteca Revistei Familia, Oradea, 1997.

SPIRIDON, Monica, **LEFTER**, Ion Bogdan, **CRĂCIUN**, Gheorghe, **Experimentul literar românesc postbelic**, Editura Paralela '45, Pitești, 1998.

SPIRIDON, Monica, **Melancolia descendenței. Figuri și forme ale memoriei generice în literatură**, Editura Cartea Românească, București, 1989.

SPIRIDON, Vasile, **Perna cu ace (Din vremea „obsedantului deceniu”)** I, Editura Timpul, Iași, 2005.

STĂNESCU, Constantin, **Jurnal de lectură**, Editura Eminescu, București, 1983.

ȘEPTILICI, Ara, **Dublul**, Editura Paralela '45, București, 2006.

ȘTEFĂNESCU, Alex., **Istoria literaturii române contemporane. 1941 – 2000**, Editura Mașina de scris, București, 2005.

TOMUȘ, Mircea, **Romanul romanului românesc**, volumul I (**În căutarea personajului**), Editura Gramar, București, 1999; volumul II (**Despre identitatea unui gen fără identitate; romanul ca personaj al propriului său roman**), Editura Gramar, București, 2000.

ȚEPENEAG, Dumitru, **Războiul literaturii încă nu s-a încheiat**, Editura Alfa, București 2000.

ȚEPOSU, Radu G., **Istoria tragică și grotescă a întunecatului deceniu nouă**, Editura Cartea Românească, București, 2006

ȚEPOSU, Radu G., **Viața și opiniile personajelor**, Editura Cartea Românească, București 1983.

UNGUREANU, Cornel, **Proza românească de azi**, Editura Cartea Românească, București 1985.

VLAD, Ion, **Aventura formelor. Geneza și metamorfoza „genurilor”**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.

VLAD, Ion, **Lectura romanului**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1983.

VLAD, Ion, **Romanul universurilor crepusculare**, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2004.

VLĂDESCU, Lupu, Andreea, **Dumitru Radu Popescu**, Editura Eminescu, București, 1987.

WUNENBURGER, Jean, Jacques, **L'Imaginaire**, Paris, PUF, 2003.

ZAMFIR, Mihai, Cealaltă față a prozei, Editura Cartea Românească, București, 2006.

ZAMFIR, Mihai, Din secolul romantic, Editura Cartea Românească, București, 1989.

ARTICOLE

***„Boris Polevoi despre Mihail Sadoveanu”, în *Contemporanul*, nr. 13 (443), 1 aprilie, 1955.

***„Convorbire cu Tita Chiper, jurnalistă, absolventă a Școlii de Literatură”, în *Vatra*, 9-10/2004.

***„in memoriam Fănuș Neagu”, în *România literară*, nr.22/2011.

***„SAT versus ORAȘ”, în *România literară*, nr.25/2009.

BĂDESCU, Ilie, „Pătru cel Scurt și actualitatea cheștiunii țărănești”, în *Clipa*, martie 2012.

BĂILEȘTEANU, Fănuș, „I.L.Caragiale – azi”, în *Convorbiri literare* nr. 2/2002.

BĂLEANU, Andrei, „Un roman al «setei de pământ»?”, în *Contemporanul*, nr. 47, 1958.

BENIUC, Mihai, „Sensul literaturii angajate: Activa confruntare cu realitatea”, în *Lupta de clasă*, nr. 11, nov., 1971.

BINDER, Rodica, *Interviu*: „Cât de viu este încă Noul Roman?” în revista *România literară*, nr. 21/2002.

BOLDEA, Iulian, „Lectura ca adecvare”, în *România literară*, nr.18/2012.

BORBELY, Ștefan, „Popas în bojdeucă”, în *Contemporanul*, nr. 9/2012.

BORBELY, Ștefan, „Proletcultul” în *Caietele Echinox*, vol. VI/2004, coord. Corin Braga și **VOIA**, Vasile.

BRAGA, Mircea, „Petru Dumitriu, după naufragiu”, în *România literară*, nr. 48/2007

BRATU, Horia, „Cronică literară”, în *Viața românească*, nr. 3, 1957.

BRATU, Horia, „Problema revoluției și arta romancierului în opera «Un om între oameni»”, în *Contemporanul*, nr. 31, 1955.

BREBAN, Nicolae, „Stalinismul românesc”, în *Contemporanul*, nr. 11/2011.

BUCIU, Marian, Victor, „C. Stere : epica doumentală si ficțională”, în *Convorbiri literare*, nr. 9/2007.

BUCIU, Marian, Victor, „Proza Henriettei Yvonne Stahl”, în *România literară*, nr. 7/2008.

BURLACU, Alexandru, „Modele prezumtive în romanul lui C. Stere (I)”, în *Convorbiri literare* nr.1/2002.

BURLACU, Alexandru, „Modele prezumtive în romanul lui C. Stere (II)”, în *Convorbiri literare* nr. 2/2002.

CAZIMIR, Ștefan, „Minciuna vine de la Răsărit ”, în *România literară*, nr. 4/2007.

CAZIMIR, Ștefan, „Minciuna vine de la Răsărit (II)”, în *România literară*, nr. 5/2007.

CAZIMIR, Ștefan, „Minciuna vine de la Răsărit (III)”, în *România literară*, nr. 6/2007.

CAZIMIR, Ștefan, „Minciuna vine de la Răsărit (IV)”, în *România literară*, nr. 7/2007.

CAZIMIR, Ștefan, „Minciuna vine de la Răsărit (V)”, în *România literară*, nr. 8/2007.

CAZIMIR, Ștefan, „Minciuna vine de la Răsărit (VI)”, în *România literară*, nr. 9/2007.

CAZIMIR, Ștefan, „Minciuna vine de la Răsărit (VII)”, în *România literară*, nr. 10/2007.

CAZIMIR, Ștefan, „Minciuna vine de la Răsărit (VIII)”, în *România literară*, nr. 11/2007.

CAZIMIR, Ștefan, „Minciuna vine de la Răsărit (IX)”, în *România literară*, nr. 12/2007.

CĂLIN, Vera, „Un succes al literaturii noastre”, în *Viața românească*, nr. 3, martie, 1950.

CĂLIN, Vera, „Camil Petrescu: Un om între oameni”, în *România liberă*, 28 martie, 1954.

CĂLIN, Vera, „Un succes al literaturii noastre”, în *Viața românească*, nr. 3, martie, 1950.

CERNAT, Paul, „Medelenismul, esența pură a moldovenismului”, în *Convorbiri literare*, nr.6/2008.

CERNAT, Paul, „Psihanaliza unui monstru literar”, în *Revista 22*, din 2 feb., 2010.

CHIFU, Gabriel, „Există un război al generațiilor literare? ”, în *România literară*, nr.11/2010.

CILEAGA, Ilie, „Altă opinie despre **Moromeții**”, în *România literară*, nr. 50/2001

CIOBANU, Alina, „Eroul civilizator în povestile lui Ion Creangă”, în *Convorbiri literare* nr.1/2002.

CIOPRAGA, Constantin, „Generații și individualități”, în *Convorbiri literare*, nr. 7/2003.

CISTELECAN, Alexandru, „Înapoi la proletcultism”, în *Vatra*, 9-10/2004.

CORDOȘ, Sanda, „1956: calendarul oficial”, în *Vatra*, 9-10/2004.

CORDOȘ, Sanda, „Edificiu în lucru”, în revista *Apostrof*, nr. 1(224), 2009, anul XX.

COROIU, Constantin, „Posteritatea critică a lui Ion Creangă”, în *Convorbiri literare*, nr. 8/2003.

- COROIU**, Constantin, „**Caragiale, mereu Caragiale**”, în *Convorbiri literare*, nr.1/2008.
- COROIU**, Constantin, „Eternul Caragiale de fiecare zi”, în *Convorbiri literare*, nr. 2/2007.
- COROIU**, Constantin, „Generație și creație”, în *Evenimentul/* 15.12.2004.
- CREȚU**, Bogdan, „Despre moromețianism sau despre cum literatura creează realitatea(I)”, în *Contemporanul*, nr. 11/2011.
- CREȚU**, Bogdan, „Despre moromețianism sau despre cum literatura creează realitatea(II)”, în *Contemporanul*, nr. 12/2011.
- CREȚU**, Bogdan, „Un caz dramatic: Petru Dumitriu”, în *Contemporanul*, nr. 3/2012.
- CREȚU**, Nicolae, „Meditație în noiembrie: Sadoveanu vs Rebreanu”, în *Convorbiri literare*, nr. 11/2008.
- CRISTEA**, Dan, „Amintiri din copilărie (I)”, în *Convorbiri literare* nr. 1/2002.
- CRISTEA**, Dan, „Amintiri din copilărie (II)”, în *Convorbiri literare* nr. 2/2002.
- CRISTEA**, Dan, „Recitind **Îngerul a strigat**”, în *Luceafărul*, nr. 25/2011.
- CROHMĂLNICEANU**, Ov., S., „«Moromeții» (roman) de Marin Preda”, în *Viața românească*, nr. 9, 1956.
- CROHMĂLNICEANU**, Ov., S., „Spiritul revoluționar al realismului socialist”, în *Viața românească*, nr. 3, martie, 1957.
- CROHMĂLNICEANU**, Ov., S., Ov. S. Crohmălniceanu, „Realism, realism critic, realism socialist”, în *Viața românească*, mai, 1961.
- DIACONU**, Mircea, A., „Fascinația nimicului”, în *România literară*, nr.18/2012.
- DIMISIANU**, Gabriel, „Alt Creangă”, în *România literară*, nr. 34/2011.
- DIMISIANU**, Gabriel, „Momentul literar 1945-1948 - Debutul lui Petru Dumitriu”, în *România literară*, nr. 43/2002.
- DIMISIANU**, Gabriel, „Momentul literar 1945-1948 - Primul Marin Preda”, în *România literară*, nr. 48/2002.
- DOBRIN**, Marius, „Sentimentul urii în **Moromeții**”, în *România literară*, nr. 41/2001.
- DOBRÎNIN**, N., K., „Importanța socială a literaturii”, în *Viața românească*, an V, aug.-sept. 1952.
- DRĂGHINCESCU**, Rodica, *Interviu: Michel Butor* - „Scriu mereu contra uitării” în revista *România literară*, nr. 41/2001.

DRUMARU, Dumitru, „Un nou roman din viața țărănimii”, în *Steaua*, III (*Almanahul literar*), nr. 2-3, 1952.

DUMITRESCU-BUSULENGA, Zoe, „Umanismul revoluționar – forța vie a literaturii militante”, în *Scânteia*, nr. 10049, decembrie, 1974.

DUNĂ, Raluca, „Despre generații, de ieri și de azi ”, în *România literară*, nr. 15/2010.

DURNEA, Victor, „Începuturile publicistice ale lui Constantin Stere”, în *România literară*, nr. 45/2007.

FĂRCĂȘAN, Sergiu, „Marea frescă a anului 1848”, în *Lupta de clasă*, nr. 3, 1958.

FĂRCĂȘAN, Sergiu, „Ziua de ieri a lui Ilie Moromete”, în *Scânteia*, 15 dec. 1955.

GAFIȚA, Mihai, „Romanul luptei tractoriștilor”, în *Viața românească*, nr. 6, 1952.

GÂRBEA, Horia, „In memoriam Fănuș Neagu”, în *Apostrof*, An XXII/2011, nr. 6(253).

MOLDOVEANU, Cătălin, Nicolae, „Îngerul a strigat: există un stăpân al metaforei!”, în *Zeit*, nr. 14/2010.

GEACĂR, George, „Marin Preda: întâlnirea cu literatura”, în *România literară*, nr. 23/2003.

GEORGESCU, Paul, „Despre originalitatea romanului «Desculț»”, în *Viața românească*, nr. 1-2, 1949.

GEORGESCU, Paul, „Un roman al construirii vieții noi la sate. Dumitru Mircea: Pâine albă”, în *Lupta de clasă*, nr. 10/ 1953.

GHEORGHIU, Mihnea, „etică și literatură”, în *Scânteia*, nr. 8212/10.X.1969.

GHITESCU, Micaela, „Despre Cezar Petrescu”, în *România literară*, nr. 8/2003.

GOCI, Aureliu, „Carnavalul politic între baricadă și celălalt popor”, în *Clipa*, sept./2011.

GOCI, Aureliu, „Romanele lui Fănuș Neagu” – imaginarul narativ și deschiderile timpului și spațiului, în *Clipa*, ian.2011.

GOLDIȘ, Alex, „Imposibilul teoriei realist socialiste”, în *Revista 22* din 2 nov., 2010.

GRIGURCU, Gheorghe, „Duplicitatea lui Titus Popovici”, în *România literară*, nr. 47/2000.

GRIGURCU, Gheorghe, „ Despre Hortensia Papadat-Bengescu”, în *România literară*, nr. 20/2002.

GRIGURCU, Gheorghe, „O dezbatere asupra literaturii române în comunism (I) ”, în *Convorbiri literare*, nr. 8/2004.

GRIGURCU, Gheorghe, „O dezbatere asupra literaturii române în comunism (II) ”, în *Convorbiri literare*, nr. 9/2004.

- HADÂRCĂ**, Ion, „Constantin Stere și Nicolae Iorga: antinomiile idealului convergent(I)”, în *Convorbiri literare*, nr. 6/2006.
- HADÂRCĂ**, Ion, „Constantin Stere și Nicolae Iorga: antinomiile idealului convergent(II)”, în *Convorbiri literare*, nr. 7/2006.
- HOBANA**, Ion, „O prezentare viguroasă a chipului tânărului comunist”, în *Scânteia tinereții*, 5 aprilie, 1953.
- HORODINCĂ**, Georgeta, „O singură ideologie”, în *Gazeta Literară*, nr. X (260), 5 mart. 1959.
- HORODINCĂ**, Georgeta, „Stil și tradiție”, în *Gazeta Literară*, nr. XV (265), 9 aprilie, 1959.
- HUREZEANU**, Damian, „Istoria în opera lui Marin Preda”(I), (II), în *Apostrof*, **AN XXI**, 2010, nr. 2, 3.
- IANCU**, Vasile, „Mihail Sadoveanu și francmasoneria”, în *România literară*, nr. 48/2009.
- IANOȘI**, I., „Romanul epopee în realismul socialist”, în *Viața românească*, nr. 6, 1960.
- IERUNCA**, Virgil, „Există o criză a culturii românești”, în *România liberă*, nr. 658C/30 sept. 1946.
- LASCU**, Ioan, „Moromete pentru totdeauna”, în *Ramuri*, nr. 4/2011.
- LEUCUȚA**, Vasile, „Titus Popovici-lumini și umbre”, în *Arca*, nr. 1,2,3/2010.
- LISEI**, Mihai, „Realismul socialist în exegeza românească”, în *Caietele Echinox*, vol. VII/2004.
- LIVESCU**,Crisian, „N. Iorga, primul exeget al lui Ion Creangă”, în *România literară*, nr. 50/2009.
- LUCA**, Eugen, „Substanța literaturii”, în *Viața românească*, nr. IX, sept., 1960.
- LUNGU**, Ion, „Clarificarea și maturizarea prozatorului”, în *Tribuna*, III, nr. 32, 1959.
- MACREA-TOMA**, Ioana, „Legitimarea literaților în comunism”, în *Vatra*, nr. 4-5/2007.
- MAIER**, Svetlana, „Sorin Titel - între sentiment și luciditate”, în revista *Tribuna*, nr.173/2009
- MANCAȘ**, Mircea, „Reprezentarea veridică și schematică în creația literară”, în *Gazeta literară*, nr. 49 (195), 5 dec. 1957.
- MANOLESCU**, Nicolae „Despre proletcultism”, în *România literară*, nr. 30/2001.
- MANOLESCU**, Nicolae, „Domnul Zaharia Stancu”, în *România literară*, nr. 40/2002.
- MANOLESCU**, Nicolae, „Dureri înăbușite”, în *România literară*, nr. 23/2003.

- MANOLESCU, Nicolae, „Gala Galaction”, în *România literară*, nr. 39/2004.
- MANOLESCU, Nicolae, „Hortensia Papadat-Bengescu – 125”, în *România literară*, nr. 48/2001.
- MANOLESCU, Nicolae, „Marin Preda (5 august 1922-16 mai 1980)”, în *România literară*, nr. 13/2005.
- MANOLESCU, Nicolae, „Revizuire -Marin Preda (5 august 1922-16 mai 1980)”, în *România literară*, nr. 12/2005.
- MANOLESCU, Nicolae, „Sadoveanu, azi”, în *România literară*, nr. 41/2001.
- MANOLESCU, Nicolae, „Secolul lui Ion Ghica”, în *România literară*, nr. 32/2001.
- MANOLESCU, Nicolae, „Un mare pesimist”, în *România literară*, nr. 32/2002.
- MANOLESCU, Nicolae, „Un scriitor aproape uitat”, în *România literară*, nr. 21/2003.
- MANOLESCU, Nicolae, „Despre oportunism”, în *România literară*, nr. 16, 19 aprilie, 1990.
- MANOLESCU, Nicolae, „Generație literară”, în *România literară*, nr. 2/2000.
- MANOLESCU, Nicolae, „Generații biologice, generații literare”, în *România literară*, nr. 13/2010.
- MANOLESCU, Nicolae, „Realismul socialist. Literatura «nouă»”, în *Vatra*, nr. IX-X/2004.
- MĂNUCĂ, Dan, „Romanul popular”, în *Convorbiri literare* nr. 6 /2002.
- MARCU, Luminița, „Să ne cunoaștem trecutul”, în *România literară*, nr. 13/2012.
- MARCU, Luminița, „Atmosferă de epocă”, în *Vatra*, 9-10/2004.
- MĂRGINEANU, Ion, „Ce-a mai rămas din Ion Lăncrănjan?”, în *Dacoromania*, nr.22/ 2005.
- MICU, Dumitru, „Marin Preda: **Moromeții**”, în *Contemporanul*, nr. 50, 1955.
- MICU, Dumitru, „Amplă frescă a vieții satului contemporan”, în *Scânteia tineretului*, 12 iulie, 1958.
- MICU, Dumitru, „Cronică literară”, în *Scânteia*, 11 mai, 1957.
- MICU, Dumitru, „O realizare a prozei noastre realist-socialiste: «Setea» de Titus Popovici”, în *Lupta de clasă*, 1958, nr. 10.
- MIHAI, Constantin, „Ștefan Augustin Doinaș – Modelul Caragiale”, în *Convorbiri literare* nr. 8 /2002.
- MIHAI, Ion M., „O monografie neconvențională”, în *Nord Literar*, nr.10/2005.

MOARCĂȘ, Georgeta, „Maestrul M. Sadoveanu – „scriitor țăran”, „tovarăș de drum” sau «scriitor proletar»?”, în *Vatra*, nr. 9-10/2004.

MOTȚ, Mircea, „Ilie Moromete și dublul său”, în *România literară*, nr. 23/2012.

NEDEA, Ramona, „«Vocile» autorului și formele discursului literar în romanele lui Sorin Titel” (I), în *Caiete critice*, nr. 5/2012.

NEDELCOVICI, Bujor, „Există în oportunism o latură pozitivă?”, în *România literară*, nr. 24 din 14 iulie 1990.

NEGRICI, Eugen, „Redescoperirea marilor modele narative: Cronică de familie”, în *România literară*, nr. 16/2002.

ORNEA, Z., „Kogălniceanu, orator și literat”, în *România literară*, nr. 40/2001.

ORNEA, Z., „Rebreanu psihanalizat”, în *România literară*, nr. 11/2001.

ORNEA, Z., „Integrala Slavici (I)”, în *România literară*, nr. 37/2001.

ORNEA, Z., „Martha Bibescu în 1915”, în *România literară*, nr. 30/2001.

ORNEA, Z., „Ediția Galaction”, în *România literară*, nr. 47/2001.

ORNEA, Z., „Integrala Slavici (II)”, în *România literară*, nr. 38/2001.

ORNEA, Z., „Martha Bibescu în 1938”, în *România literară*, nr. 45/2001.

OSTAP, Constantin, „Ionel Teodoreanu – 50 de ani de la moarte”, în *Convorbiri literare*, nr. 12/2004.

PAPUC, Liviu, „În obiectiv: Caragiale (I)”, în *Convorbiri literare*, nr. 12/2004.

PAPUC, Liviu, „În obiectiv: Caragiale (II)”, în *Convorbiri literare*, nr. 1/2005.

PÂRVULESCU, Ioana, „Prețul vieții”, în *România literară*, nr. 6/2007.

PÂRVULESCU, Ioana, „De ce ne place I.L. Caragiale. Câteva idei primite de-a gata”, în *România literară*, nr. 18/2012.

PÂRVULESCU, Ioana, „Parizienii”, în *România literară*, nr. 4/2000.

PATRAȘ, Antonio, „Fănuș Neagu, povestitorul (I)”, în *Convorbiri literare*, nr. 10/2007.

PATRAȘ, Antonio, „Fănuș Neagu, povestitorul (II)”, în *Convorbiri literare*, nr. 11/2007.

PIRU, Alexandru, „Literatura militantă, componentă spirituală a epocii noastre”, în *Scânteia*, 4 dec. 1974.

PIRU, Alexandru, în *Iașul literar*, mai, 1957.

POANTĂ, Petru, „Titus Popovici, rentierul”, în *Tribuna*, nr. X/aprilie 2011.

POPA Marian, GHITULESCU Mircea, MUNTEAN George, GRĂSOIU Liviu, AILENEI RAD, Ilie, „CENZURA COMUNISTĂ - studiu de caz pe un text inedit”, în *România literară*, nr. 6/2012.

RAICU, Lucian, „Camil Petrescu – «Un om între oameni»” (vol.II), în *Scânteia tineretului*, 6 aug. 1955.

RAICU, Lucian, „Marin Preda: Moromeții”, în *Contemporanul*, nr. 36, 1955.

RÂPEANU, Valeriu, „Apariție editorială”, în *Clipa*, ian. 2010.

RIURICOV, B., „Despre unele probleme ale realismului socialist”, în *Viața românească*, oct., 1952.

ROMILĂ, G., „Creangă, crud și jovial”, în *Convorbiri literare*, nr. 10/2011.

ROTARU, Ion, „Din laboratorul de creație al lui Marin Preda”, în *Convorbiri literare*, nr. 6/2005.

RACHIERU, Adrian, Dinu, „Dincolo de istorie Sorin Titel”, în *Contemporanul*, nr. 1/2011.

SĂLCUDEANU, Nicoleta, „Întoarcerea literaturii”, în *Vatra*, 9-10/2004.

SĂNDULESCU, Al., „Ioan Slavici”, în *România literară*, nr. 26/2003.

SĂNDULESCU, Al., „Intelectualul, un «dușman» de clasă”, în *Apostrof*, an. XXII, nr. 8 (255/2011).

SĂNDULESCU, Al., „Mihail Sadoveanu”, în *România literară*, nr. 10/2003.

ȘELMARU, Traian, „Între viață și creație”, în *Viața românească*, nr. 1, ian. 1951.

ȘELMARU, Traian, „Mihail Sadoveanu: Mitrea Cocor (roman)”, în *Lupta de clasă*, nr. 1, 1951.

SIMION, Eugen, „Contribuții prețioase la teoria realismului socialist”, în *Secolul XX*, nr. 4, 1963.

SIMUȚ, Ion, „Centenarul debutului sadovenian”, în *România literară*, nr. 41/2004.

SIMUȚ, Ion, „Liviu Rebreanu: o conștiință politică vulnerabilă” în *România literară*, nr. 6/2000.

SIMUȚ, Ion, „Înger și demon în **Ciuleandra**”, în *România literară*, nr. 2/2004.

SIMUȚ, Ion, „Canonul literar proletcultist (II) ”, în *România literară*, nr. 28 /2008.

SIMUȚ, Ion, „Canonul literar proletcultist (III) ”, în *România literară*, nr.29 /2008.

SIMUȚ, Ion, „Canonul literar proletcultist”, în *România literară*, nr.27 /2008.

- SIMUȚ**, Ion, „Cronologia exilului literar postbelic (II)”, în *România literară*, nr. 24/2008.
- SIMUȚ**, Ion, „Cronologia exilului literar postbelic”, în *România literară*, nr.23 /2008.
- SIMUȚ**, Ion, „Literatura evazionistă”, în *România literară*, nr.17/2008.
- SIMUȚ**, Ion, „Literatura oportunistă (II) ”, în *România literară*, nr.26 /2008.
- SIMUȚ**, Ion, „Literatura oportunistă ”, în *România literară*, nr.25 /2008.
- SIMUȚ**, Ion, „Literatura subversivă”, în *România literară*, nr.18/2008.
- SIMUȚ**, Ion, „Moromete și Ioanide”, în *România literară*, nr.17/2006.
- SIMUȚ**, Ion, „Perfidia realismului critic”, în *România literară*, nr.25/2007.
- SIMUȚ**, Ion, „Proletcultism sau realism socialist?(II)”, în *România literară*, nr.31/2008.
- SIMUȚ**, Ion, „Proletcultism sau realism socialist?”, în *România literară*, nr.30/2008.
- SIMUȚ**, Ion, „Proletcultism sau realism?” (II), în *România literară*, nr. 31/2008.
- SIMUȚ**, Ion, „Revanșa unui «marginal»”, în *România literară*, nr.10/2006.
- SIMUȚ**, Ion, „Revanșa unui «marginal»”, în *România literară*, nr.10/2006.
- SIMUȚ**, Ion, „Sadoveanu francmason”, în *România literară*, nr.10/2008.
- SÎRBU**, Ion, „Însemnări despre romanul «Moromeții»”, în *Iașul literar (nou)*, nr. 1, 1956.
- SOARE**, Oana, „Cât de tendențioasă este Cronica de familie? Paradoxul unei receptări (II)”, în *România literară*, nr. 21 /2008.
- SOARE**, Oana, „Cât de tendențioasă este Cronica de familie? Paradoxul unei receptări”, în *România literară*, nr. 20 /2008.
- SPIRIDON**, Cassian, Maria, „Crezul artistic rebrenian(I)”, în *Convorbiri literare*, nr. 9/2004.
- SPIRIDON**, Cassian, Maria, „Crezul artistic rebrenian(II)”, în *Convorbiri literare*, nr. 10/2004.
- SPIRIDON**, Vasile, „Realismul «nețărnut» rebrenian”, în *Convorbiri literare*, nr. 11/2003.
- STAN**, Constantin, „Moromeții, ultimul capitol”(I), (II), în *Luceafărul* , nr. 8,9/2011.
- STĂNCESCU**, Ștefan, „Anii 50: niște romane”, în *Cultura* nr. 255/2009.
- STĂNCESCU**, C., „Comedia interesului general”, în *Cultura*, nr. 261/2010.
- STANOMIR**, Ioan, „Vă place Ionel Teodoreanu?”, în *România literară*, nr. 5/2000.
- ȘTEFANESCU**, Alex, „Marin Preda” în *România literară*, nr. 38/2002.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „O instituție demonizată Uniunea Scriitorilor”, în *România literară*, nr. 19/2005.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Fănuș Neagu”, în *România literară*, nr. 13/2002.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Petru Dumitriu (II)”, în *România literară*, nr. 36/2003.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Marin Preda”, în *România literară*, nr. 38/2002.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Petru Dumitriu”, în *România literară*, nr. 35/2003.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Titus Popovici”, în *România literară*, nr. 24, 25/2002.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Zaharia Stancu”, în *România literară*, nr. 40/2002.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Aniversarea din 1952”, în *România literară*, nr. 4/2002.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Eugen Simion”, în *România literară*, nr. 18/2002.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Fănuș Neagu”, în *România literară*, nr.13/2002.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Marin Preda – **Moromeții** –”, în *România literară*, nr. 9/2004.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Mihail Sadoveanu (opera postbelică)”, în *România literară*, nr. 3/2004.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Petru Dumitriu”, în *România literară*, nr. 51-52/2001.

ȘTEFĂNESCU, Alex., „Țăranii și comunismul”, în *România literară*, nr. 13/2009.

ȘTEFĂNESCU, Cornelia, „Nuvelele lui Ioan Slavici”, în *România literară*, nr. 23/2003.

STOICIU, Liviu, Ioan, „Eugen Negrici se mărturisește”, în *Contemporanul*, nr. 3/2012.

STREINU, Vladimir, „Valoarea ideilor”, în *Dreptatea*, nr. 275/6 feb. 1947.

TEODORESCU, Virgil, „Creația militantă și educarea creatorilor”, în *Scânteia*, 12 decembrie, 1974.

TISMĂNEANU, Vladimir, „O întruchipare a spiritului liberal”, în *Apostrof*, nr. 10 (197), 2006.

TISMĂNEANU, Vladimir, „Nikita Hrușciov și decesul bolșevismului”, în *Revista 22*, din 1 martie, 2006.

ȚOIU, Constantin, „De partea lui Petru Dumitriu”, în *România literară*, nr. 30/2001.

ȚOIU, Constantin, „Verva la Creangă...”, în *România literară*, nr. 23/2003.

UNGUREANU, Cornel, „Ce știm și ce ar mai trebui să știm despre Liviu Rebreanu”, în *România literară*, nr. 1/2009.

UNGUREANU, Cornel, „**Intre Marin Preda si S. Damian Muștrările dascălului către învățăcelul său de odinioară**”, în *Convorbiri literare*, nr. 8/2007.

UNGUREANU, Cornel, „Mihail Sadoveanu - secțiuni dintr-o geografie literară”, în *Convorbiri literare*, nr. 2/2006.

UNGUREANU, Cornel, „Proza generației '60. Despre ruina Utopiei”, în *România literară*, nr. 13/2010.

URSACHE, Petru, „**Ion Creangă: cel de ieri-cel de astăzi (I)**”, în *Convorbiri literare*, nr. 7/2011.

URSACHE, Petru, „**Ion Creangă: cel de ieri-cel de astăzi (II)**”, în *Convorbiri literare*, nr. 8/2011.

URSACHI, Gabriela, „August”, în *România literară*, nr. 33/2002.

VARGOLICI, Teodor, „«Articolele literare» ale lui Maxim Gorki constituie un bogat izvor de învățămintă”, în *Scânteia tineretului*, nr. 400, 27 iulie 1950.

VIGHI, Daniel, „Proletcultismul dincolo de el însuși, dincolo de ce a vrut și a aspirat”, în *Vatra*, nr. IX-X/2004.

VONCU, Răzvan, „Eugen Simion recitindu-l pe Creangă”, în *Contemporanul*, nr. 12/2011.

VONCU, Răzvan, „Lungul drum al recuperării lui C. Stere”, în *România literară*, nr. 32/2010.

ZAHARIA-FILIPAȘ, Elena, „Primul nostru roman feminin”, în *România literară*, nr. 48/2002.

ZAMFIR, Mihai, „Doar talentul e de-ajuns?” , în *România literară*, nr. 19/2005.

ZAMFIR, Mihai, „Complexele avocatului de succes”, în *România literară*, nr. 25/2010.

ZAMFIR, Mihai, „D. Bolintineanu, poet și nimic altceva”, în *România literară*, nr. 26/2011.

ZAMFIR, Mihai, „La început a fost Filimon”, în *România literară*, nr. 43/2007.

ZAMFIR, Mihai, „Scriitorul politicos: Duiliu Zamfirescu (fragment)”, în *România literară*, nr. 41/2010.

ZOTTA, Alexandru, „Sorin Titel: Imitatio Cristi”, în revista *Nord Literar*, nr. 7-8/2004.

SITOLOGIE

<http://caietecritice.fnsa.ro/wordpress/wp-content/uploads/2012/09/5-2012.pdf>

<http://convorbiri-literare.dntis.ro/arhiva2002.htm>

<http://convorbiri-literare.dntis.ro/arhiva2003.htm>

<http://convorbiri-literare.dntis.ro/arhiva2004.htm>

<http://convorbiri-literare.dntis.ro/arhiva2005.htm>

<http://convorbiri-literare.dntis.ro/arhiva2006.htm>

<http://convorbiri-literare.dntis.ro/arhiva2007.html>

<http://convorbiri-literare.dntis.ro/arhiva2008.html>

<http://convorbiri-literare.dntis.ro/arhiva2011.html>

<http://convorbiri-literare.dntis.ro/CIOPiul3.html>

<http://revistacultura.ro/nou/2009/12/anii-50-niste-romane/>

<http://revistacultura.ro/nou/2010/02/comedia-interesului-general/>

<http://revistaramuri.ro/index.php?id=1498&editie=58&autor=de%20Ioan%20Lascu>

<http://www.contemporanul.ro/arhiva.php>

<http://www.contemporanul.ro/articol.php?idarticol=280>

http://www.dacoromania-alba.ro/nr22/ce_a_mai_ramas.htm

http://www.observatorcultural.ro/Culturi-de-opozitie*articleID_20890-articles_details.html

http://www.observatorcultural.ro/Elitism-si-individualism-exceptionalist-in-cultura-romana*articleID_19168-articles_details.html

<http://www.revista-apostrof.ro/articole.php?id=1088>

<http://www.revista-apostrof.ro/articole.php?id=1117>

<http://www.revista-apostrof.ro/articole.php?id=1478>

http://www.revistaarca.ro/2010/1-2-3/11%20restituiri/leucuta%201-2-3_10.htm

<http://www.revistaclipa.com/2891/2010/01/actualitatea/aparitie-editoriala>

<http://www.revistaclipa.com/4910/2011/01/cronici/literatura/romanele-lui-fanus-neagu-%E2%80%93-imaginarul-narativ-si-deschiderile-timpului-si-spatiului>

<http://www.revistaclipa.com/6037/2011/09/cronici/literatura/carnavalul-politic-intre-baricada-si-celalalt-popor>

<http://www.revistaclipa.com/6544/2012/03/cronica-civilizatiei/patru-cel-scurt-si-actualitatea-chestiunii-taranesti>

<http://www.revistaluceafarul.ro/index.html?id=3068&editie=131>

<http://www.revistaluceafarul.ro/index.html?id=3093&editie=132>

<http://www.revistaluceafarul.ro/index.html?id=3463&editie=145>

<http://www.revistatribuna.ro/wp-content/uploads/2012/08/173E.pdf>

http://www.revistavatra.ro/pdf/vatra_4_5-2007.pdf

<http://www.revista-zeit.ro/?q=node/8/14>

http://www.romaniaculturala.ro/images/articole/Tribuna_p.7.pdf

http://www.romlit.ro/arhiva_2000_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2001_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2002_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2003_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2004_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2005_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2006_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2007_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2008_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2009_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2010_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2011_ro

http://www.romlit.ro/arhiva_2012_ro

<http://www.upm.ro/cercetare/CentreCercetare/DictionarCritica/THIBAUDET.pdf>

http://www2.nord-literar.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=618&Itemid=9

www.contemporanul.ro

www.evenimetul.ro

www.observatorcultural.ro

www.revista-apostrof.ro

www.revistacultura.ro

www.revistaparadigma.ro

www.româniaculturală.ro

www.romlit.ro